

BULETINUL AGRICOL

AL CAMEREI DE AGRICULTURĂ
A CIRCUMSCRIPTIEI ARAD ♦ (ARAD-BIHOR-HUNEDOARA)
APARE LA 1 SI 15 A LUNEI.

Redacția și Administrația:
Arad, Str. Gh. Popa No. 4
Palatul Domeniilor.

Redactor responsabil.
Ing. Agr. Insp. General NICOLAE POPESCU
Secretarul Camerei de Agricultură

A b o n a m e n t e:
Pentru Circumscripție, pe un an Lei 50.—
Pentru alte județe, pe un an „ 100.—

C U P R I N S U L:

	Pag		Pag.
1 Importanța pășunilor pentru creșterea animalelor	61	5. Piatră vânăță sulfat de cupru) pentru viticultori	69
2 Creșterea păsărilor de curte	62	Pagina apicolă.	
3 Turbarea	67	6 Stupul recomandat de Camera de Agricultură	69
4 Alenșlune, slârpiși cărăbușul (gândacul de Maiu).	68	7 Oferte	70

Importanța pășunilor pentru creșterea animalelor.

de Dr. O. Seymann Ing. Agr. Insp.

Creșterea animalelor fără pășune este asemenea creșterii pestilor fără apă.

Fiecare agricultor trebuie să știe că pășunea asigură animalelor sale mișcare în libertate, aer curat, soare dătător de viață și hrana cea mai naturală. Dacă nu avem pășune sau dintr-o cauză anumită nu putem mână vitele la pășune, atunci — după cât e posibil în apropierea grajdului — trebuie să ne facem un pado, un loc îngrădit, ca animalele noastre să obțină organism rezistent și vigurozitate deplină. Îndeosebi nu ne putem lipsi de pășune la tineret, la animale de prăsilă, la animale trecute prin vre-o boală, la vaci și la cai de fugă. Invers plugarul care face socoteli nu are nevoie de pășune pentru animale puse la îngrășat, la vaci ce se folosesc numai pentru mulș și apoi se îngrașe, și firește nu la animale de tracțiune cari zi de zi muncesc în mod regulat.

Importanța cea mai mare o are pășunea din punct de vedere al mișcării. Desvoltarea bună a corpului animalelor, funcționarea normală a tuturor organelor nu putem asigura, decât numai prin mișcare permanentă și sistematică pe pășune. Fiindcă în organele, cari in-

deplinesc funcții vitale, sângele va circula mai repede iar prin aceasta țesăturile vor fi nutrite mai abundent, energia de viață va crește și ca urmare firească atât inima cât și plămânii, se vor întări și crește mai puternic. Pildă cunoscută de toți este calul englez de pur sânge. Numai mișcându-se regulat la pășune vor obține animalele conformație corporală armonică și frumoasă, spinare dreaptă, coaste bine arcate și plămâni adânci. Tocmai în urma mișcării permanente și regulate vor câștiga în masă, în tărie, în vânjositate, atât organele active mușchii cât și organele pasive adică oasele și tendoanele, (mușchii se prind de oase numai prin ajutorul unui mănunchi de firisoare albe și tari numit „tendoane“) și invers mușchii dacă nu se folosesc timp îndelungat de pildă la un picior bolnav se vor atrofia (vor seca) oasele vor scade, tendoanele vor slăbi, și se vor reduce și vor pierde din elasticitatea lor.

La animale ținute în grajd sau în locuri strâmte țesăturile se moleșesc, greabănul scade, spinarea se încovoeste, coastele și plămânii vor fi strâmte, pieptul îngust, picioarele devin defectuoase, strâmbe, prezentând diferite forme neregulate de exemplu forma de

leucă, coate de vacă și așa mai departe, obțin chișițe și copite deformate.

Trebue știut de fiecare agricultor următoarele: **conformația greșită a picioarelor** nu este numai un simplu cusur de frumusețe ci — afară de pierdere de putere și mers greșit — prin tocirea și slăbirea unilaterală a unghiilor și mușchiilor are urmări grave în privința folosirii animalului pentru tracțiune ori în multe cazuri pentru reproducție.

Animalelor crescute fără mișcare regulată — dacă sunt întrebuințate la munci grele, la prăsilă — li se deformează adese ori fără motiv organele, capătă bube, inflamații.

Funcționarea normală a organelor de mistuire depinde de mișcarea corespunzătoare, iar lipsa mișcării provoacă fel de fel de neajunsuri, boli de stomac, de intestine, colici sau constipație (incuierea mațelor).

Fiecare agricultor crescător trebue să știe că există o anumită legătură între mișcarea și viața sexuală. Și anume: S'a constatat în crescătorii mari din străinătate că acele femele ajungă în călduri mai regulat și cu semne mai vizibile — ceea ce e la fel de important — acele prind mai repede, fată mai ușor și nu stărpesc cărora le-am asigurat mișcarea potrivită. Asemenea la reproducători masculini mișcarea sistematică asigură poftă de împănare, fructificarea și sănătatea deplină.

Aproape totdeauna în lipsă de mișcare sau de lucru se nasc așa numitele ticuri sau *năravuri*: ca *ticul ursului*, când animalul își leagă corpul dintr-o parte într'alta, câte odată ridicând și câte un picior dinainte în mod succesivă, apoi înghițirea aerului, ruperea păturilor, mușcarea, asvârlirea, la tauri împunsul sau doborârea etc.

Grajduri strâmte, întunecoase cu aer stricat provoacă la animalele ținute în astfel grajduri fel de fel de *năravuri*, calul asvârle, vita impunge, porcii mușcă, până când cele crescute în aer, în libertate pe pășune vor fi blânzi chiar și față de oamenii streini.

În crescătorii unde, din anumite motive — de pildă pentru ridicarea productivității — se face împerecherea animalelor înrudite, fără mișcare multă nu putem exista. Toate dezavantajele atribuite degenerării cum este slăbiciunea animalelor noi născute, reducerea greutateii, a taliei, micșorarea fecundității, subțierea pielii, pierdere materiilor colorante, slăbirea oaselor și rezistenței față de agenții vătămători, mistuirea neindesultătoare, toate dar *toate pot fi vindecate și îndreptate* în modul cel mai sigur prin pășune adecă *prin libertate, aer, puterea soarelui și a pământului*.

Deci imi vine să cred că toți plugarii luminați cari doresc propășirea cetind cele povestite se vor îngriji ca animalele lor să aibă mișcare destulă ceea ce în primul rând numai prin pășune le pot asigura.

Creșterea păsărilor de curte.

(Continuare)

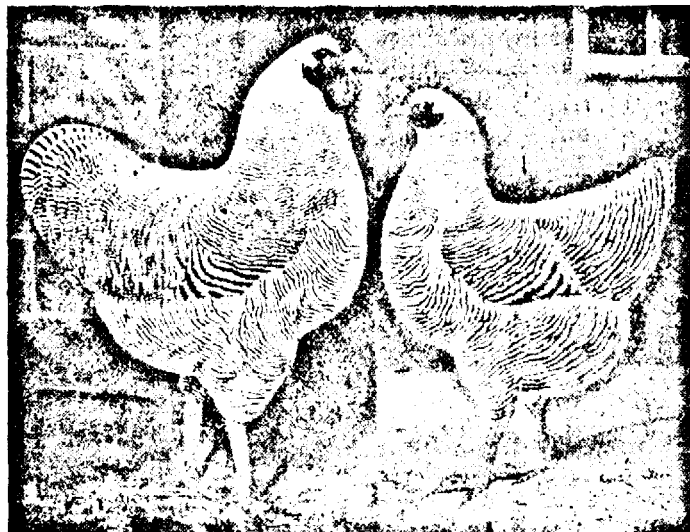
Din lucrarea „Sfaturi pentru Agricultori”
de ing. agr. insp. g.-ral. Nic. POPESCU.

Despre păsările de soi ale țărilor din Apus.

Cunosc cazuri când aceste soiuri introduse la noi într-o curte au dat rezultate foarte bune, într'alta gospodina blestema ziua în care le-a adus în curtea ei. Care este cauza? Păsările de soi sunt de mare valoare acolo unde le știm îngriji, bine hrăni și unde au un coteț sănătos. În astfel de cazuri ne dau un venit mult mai mare, decât păsările noastre băstinașe. Nu aduc venit acolo unde păsările de soi cu corpul mare și greu, ca Plymouth și Rhode Island — de pildă — sunt nevoite de a se urca în vârful pomului atât vara cât și iarna, pentru a-și găsi adăpost de noapte, ca apoi să fie silite în fiecare dimineață de a zbura dela o înălțime de vreo trei metri la pământ. Cocoșul nu va mai cânta, iar găina nu va mai oua mult timp, căci căderea dela o astfel de înălțime a trupurilor grele aduce după sine în cele mai multe cazuri ruperea osului pieptului, căreia îi urmează moartea.

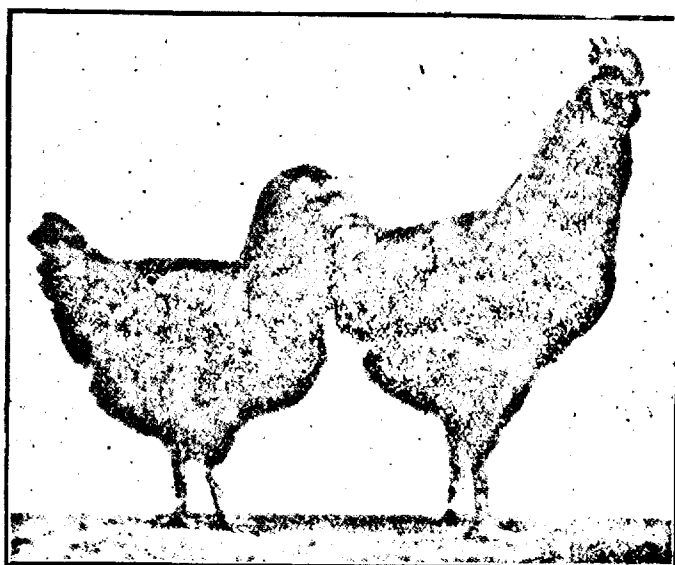
În cea ce privește creșterea păsărilor de curte de soi cu însușirile lor de mare valoare, dar totodată cu pretențiuni, aș da cetitorilor următorul sfat: acolo unde agricultorul n'are puțința sau nu voiește să dea păsă-

rilor cel puțin adăpostul, îngrijirea și hrana descrisă în rândurile trecute să rămână mai departe pe lângă soțul pe care-l are în curtea sa, căci păsările de soi ne-

Rasa Plymouth pentru producție mixtă (ouă și carne). Cocosul de 3-4½ kgr. iar găina 2½-3 kgr. greutate. Culoarea porumbacă (pistriță), ciocul și picioarele galbene.

primind cele trebuincioase se vor pipernici și vor deveni numai o sarcină pentru crescătorul nepriceput.

Rasa Rhode-Island pentru producțiune mixtă (ouă și carne). Greutatea cocoșului 3-4 kgr. iar a găinii 2-3 kgr. Culoare roșie, ciocul și picioarele galbenoreșcate. La rasă pură, penele negre sunt admise numai în coadă.

Trebue să amintesc în acest loc o rasă de găini băștinașe din Transilvania și anume: găina ardelenască cu gâtul gol, care este foarte bună ouătoare și are o carne gustoasă, căreia i-a mers vestea peste granițele țării, fiind chiar introdusă în multe crescătorii din străinătate. În anul 1927 am adus pentru Cameră ouă dela cele mai renumite crescătorii din Ardeal, cu scopul de a răspândi acest soi și în județul Arad. Intențiunile mele nu au fost înțelese de populațiune, căreia nu i-au trebuit găinile cu gâtul gol, căci — precum se zicea — sunt urâte și scârboase. Cu multe se obișnuiește omul; poate cu timpul se va obișnui și cu grumazul scârbos al găinii golașe.

1. Găini pentru producțiune de ouă, cu o greutate corporală mică.

2. Găini pentru producțiune mixtă (ouă și carne) eu o greutate corporală mijlocie.

3. Găini pentru producțiune de carne cu o greutate corporală mare.

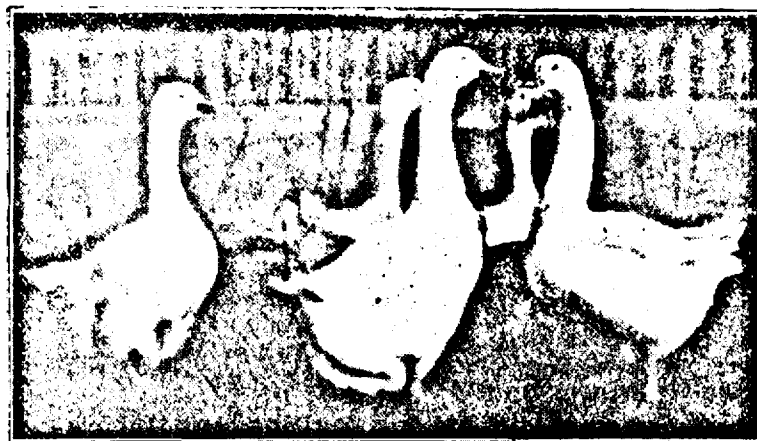
Părerea mea a fost și este că, noi avem nevoie de găini cu producțiune de ouă și de carne, adică cu o producțiune mixtă și cu o greutate mijlocie.

În anul 1928 — când am pus baza acțiunei avicole a Camerei de Agricultură — am introdus, potrivit convingerii mele, pentru județul Arad două soiuri de găini din clasa celor cu producțiune mixtă. Soiurile introduse au fost Plymouth și Rhode-Island, făcând în același timp încercări cu alte soiuri, cari au fost în urmă înlăturate cu totul. Scopul urmărit a fost pedeoparte ridicarea producțiunei de ouă și carne a rasei băștinașe prin încrucișare cu cocoși de rasă pură, rezultați din găini bune ouătoare (Eierhahn), iar pedealtăparte răspândirea și creșterea acestor două soiuri ca rase pure. Reușita acțiunei se poate vedea în toate comunele din județul Arad, unde aceste două soiuri, crescute atât ca rase pure, cât și ca amelioratoare a raselor băștinașe, au dat rezultate foarte bune. Acțiunea a fost sprijinită prin deslușirile date la numeroasele conferințe, prin publicațiuni, îndrumări la fața locului până și în cele mai îndepărtate comune ale județului; în unele centre aranjându-se și expoziții.

În afară de îmbunătățirea găinilor din județul Arad, am procedat și la îmbunătățirea găștelor, rațelor, curcilor și bibilicilor (pirchițelor). În acest scop am folosit rasele cele mai valoroase și mai potrivite, după cum urmează:

Pentru îmbunăt. găștelor s'a folosit soiul Emdem

"	"	rațelor	"	"	"	Peking
"	"	curcilor	"	"	"	Bronzat
"	"	bibilici.	"	"	"	de cul. porumb.

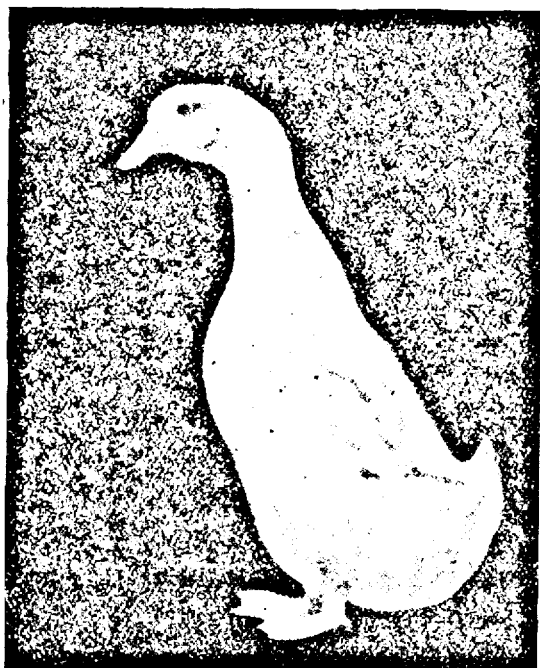

Găște de rasa Emden; culoare albă, greutatea: neîngrășate 6-8 kgr., îngrășate 10-12 kgr.

În ce privește soiurile de găini — din care avem o sumedenie — acestea se împart în trei grupuri, după însușirile pe care le au:

S'au distribuit populațiunei județului cu preț foarte redus zeci de mii de ouă, cocoși, găini, rațe, găște și curcani de prima calitate; în majoritate produse în sta-

țiunea de înmulțire a Camerei sau în cele particulare îndrumate de ea. Am aranjat expoziții avicole, schimbând înfățișarea lor de menajerii avicole, compuse fiind din toate soiurile existente de pe globul pământesc, expuse de însufleții amatori orașeni. Din soiurile intro-

Rața Peking. Culoarea albă, greutatea: neîngrășate 2-3 kgr., îngrășate 4-5 kgr. Este caracteristică ținuta oablă a trupului.

duse s'au populat expozițiile Camerei cu sute de păsări de curte aduse dela sate, în majoritate din curțile crescătorilor mici, cari le-au trimis dela distanțe chiar de 100 km. pentru a concura cu cele aduse la expoziție din alte județe și chiar din alte țări. După cum alte acțiuni întocmite și duse la bun sfârșit, așa și această acțiune mi a adus răsplata morală, pentru munca depusă ca specialist în calitate mea de director al Camerei de Agricultură, Arad.

Toată acțiunea avicolă s'a bazat pe regulamentul pe care l'am întocmit și l'am pus în aplicare - cu aprobarea Consiliului de Administrație al Camerei - în luna Martie 1928. În cele ce urmează dau conținutul regulamentului pentru înființarea de stațiuni avicole în județul Arad.

Regulament.

Având în vedere degenerarea păsărilor de curte din județ, Camera de Agricultură înființează în fiecare plasă a județului mai multe stațiuni avicole cu rase pure, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Camera va distribui fiecărui proprietar de stațiune atâtea ouă de soi, de câte va avea lipsă pentru o cloșcă, adică 21 ouă de găină numai de un soi, sau 15 ouă de rață sau 15 ouă de curcă, sau 11 ouă de gâscă. Cantitatea de ouă de găină se poate majora în cazuri bine motivate.

2. Ouăle primite se vor restitui de fiecare proprietar al stațiunii, cu primăvara anului 1929, în luna Martie dela păsările de soi ieșite din ouăle primite dela Camera.

3. Dacă în primăvara anului 1929, proprietarul va avea de vândut ouă din soiul primit, ele vor fi oferite în primul rând Camerei, care le va cumpăra și le

va distribui mai departe cu scopul de a răspândi soiurile nobile printre locuitori.

4. În primăvara anilor viitori, Camera va avea dreptul de a răscumpăra toate ouăle ce vor fi de prisos la proprietarii stațiunilor, cari se vor plăti cu prețul maxim de 5 Lei oul de găină, 10 Lei cel de rață și de curcă și cu 16 Lei cel de gâscă.

5. Până în anul 1930 este interzis proprietarilor de stațiuni de a participa cu păsările crescute la vre-o expoziție oarecare afară de acelea aranjate de Camera de Agricultură.

6. Camera se va îngriji întotdeauna de îmborsăvirea sângelui păsărilor din stațiunile avicole, dacă se va constata că acestea sunt bine îngrijite și hrănite și, nu sunt încrucișate cu alte soiuri.

7. Fiecare proprietar este obligat ca până în primăvara anului 1929, să înlăture din curtea sa orice păsări de alt soi. Intrucât totuși ar fi pentru ținerea lor și pe mai departe, este obligat să le despartă de soiul primit dela Camera, începând din luna Februarie până în Iunie.

8. Camera va pune la dispoziția stațiunilor - cu preț redus - medicamentele pentru combaterea holerei și a altor boli.

9. Camera își rezervă dreptul de a cerceta ori când aceste stațiuni, pentru a se putea convinge despre starea și îngrijirea păsărilor, având în vedere scopul de a răspândi creșterea lor peste întreg județul.

Arad, la 1 Martie 1928.

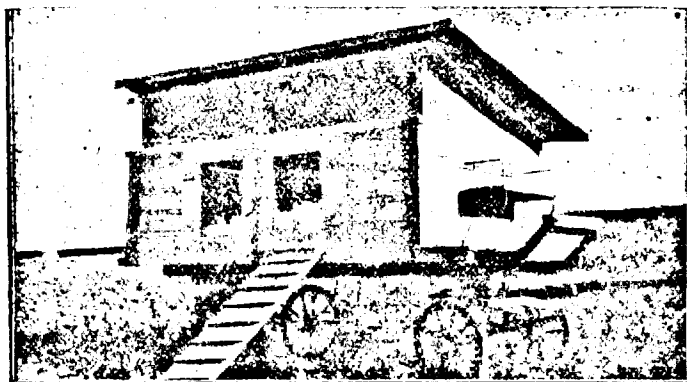
Curcan bronzat. Greutatea curcii 6-10 kgr. iar a curcanului 10-12 kgr.

Din stațiunile prevăzute în regulament, din stațiunile proprii ale Camerei și, mai târziu din crescătoriile înființate de particulari, dar supravegiate de Camera, s'au distribuit agricultorilor ouă și păsări. La distribuire

am căutat de a introduce, în una și aceeași comună câți mai mulți cocoși și ouă. Rezultatele au fost bune acolo unde păsările de soi distribuite, precum și urmașii lor au avut — pe lângă priceperea crescătorului — adăpostul, îngrijirea și hrana strict necesară, dar corespunzătoare, fără însă ca crescătorul să facă greșeala de

nu-și poate închipui o crescătorie — o reușită este imposibilă.

Unii orașeni pasionați, urmați fiind de unii intelectuali și meseriași dela sate, au clădit păsărilor lor palate în loc de cotețe simple, luminoase și sănătoase. Au introdus cuiburi-capcane și, la 10—20 găini cloci-

Coteț transportabil pe mîrște, lucerniera, arator, etc.

Coteț de piatră cu ferestre mari, încăperi luminoase, potrivite pentru tineret.

Coteț de piatră pentru găini de prăsilă.

a nu le da cele necesare sau de a face din crescătorie un sport orașenesc. Condițiunea de bază a unei crescătorii de păsări a fost și este o curte mare, grădini și livezi cu iarbă, gunoiște, praf și nisip, soare și umbră, unde apoi păsările pot face mișcările necesare și au puțința de a-și câștiga în parte singure hrana. Unde lipsesc aceste condițiuni — fără de care un om practic

toare și mame artificiale. Păsările au fost prevăzute cu inele pe picioare sau cu etichete pe aripi; cărțile despre creșterea păsărilor de curte au sosit din toate colțurile lumii, urmate fiind de uleiul de pește și alte alimente bune, dar foarte scumpe.

Am găsit în Arad un „viitor milionar“, care în două camere mici și o curte de 10 metri lungime și

tot atâta lățime, a instalat patru clocitoare cu o încăpere totală de 2000 ouă, pentru ca din ouăle cumpărate și puse la clocit să producă — cu ajutorul mașinelor artificiale și în curtea sus amintită — pui timpurii pentru fript. În gândul meu l-am compătimit pe bietul om care de meserie era pictor, dar și pe sârmanii pui îngămădiți și destinați să ajungă nu pe piață, ci foarte curând îngropați în pământ.

La cei mai mulți din acești insuflețiți diletanți (cârpaci) au pierit păsările, cari în viața lor n'au văzut iarbă verde; iar oamenilor insuflețiți, dar nepricepuți, nu le-a rămas după 2—3 ani decât o grămadă de cuiburi capcane, clocitoare, mame artificiale. cât și o ură față de tot ce poartă pene.

Agricultorul de la sate să-și facă alegerea păsărilor de prăsilă de soiuri după felul descris la păsările de curte băștinașe. În schimb, să nu uite de curățenia și lumina cotețului, de bună starea lui, de îngrijirea și hrana păsărilor din care să nu lipsească varul praf sau praful de oase și cretă, iar în caz de boală să fie chemat din vreme medicul veterinar.

Cuiburile-capcane și registrele sunt numai pentru crescătorii serioși și cu cunoștințe bogate, cari prin muncă și pricepere produc în crescătoriile lor păsări de cea mai mare valoare. Din astfel de crescătorii, cari prin certificate sunt declarate de a avea păsări sănătoase fără boli molipsitoare (lipicioase), merită să ne cumpărăm — pentru crescătoria proprie câte un cocoș, ca prin acesta să îmbunătățim și să improspătăm sângele păsă-

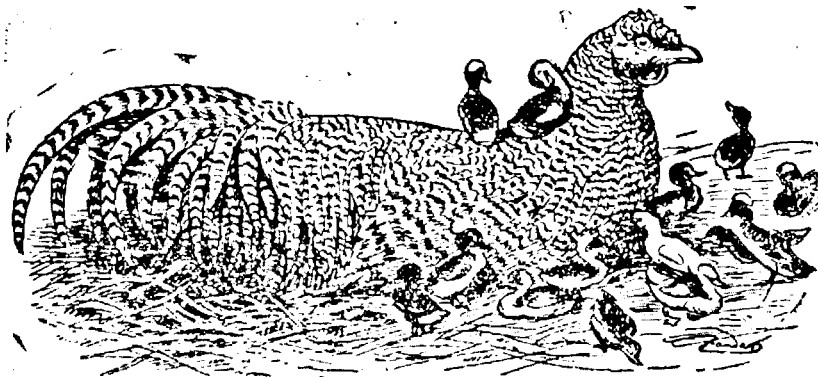
rilor noastre. Să nu se uite că, nu toate vacile Simmental dau lapte mult, nici toate scroafele York purcei mulți; prin urmare nu toate găinile Plymouth sau Rode Island sunt bune ouătoare. Astfel trebuie ales locul de cumpărare pentru păsările cu cari voim să îmbunătățim crescătoria noastră și să cumpărăm de acolo unde prin registre genealogice (matricole) se urmăresc calitățile fiecărei păsări, pentru ca astfel să introducem în crescătoria noastră numai pe cele de mare valoare.

Ceea ce privește clocitoarele artificiale, acestea sunt bune într-o crescătorie mare sau acolo unde se asociază mai mulți crescători pentru scoaterea de pui, ca apoi fiecare să-și pună puii scoși sub cloște, împreună cu puii scoși în același timp de ele, sau folosindu-se pentru acest scop de claponi (coponi)

La găște vom rămâne la rasele noastre băștinașe (albe) și numai în acel caz folosim gânsacul Emden, dacă nu suntem mulțumiți cu mărimea găștelor noastre. Să nu se uite, că găștele de mărimea găstei Emden nu sunt căutate pe piață și, sunt ouătoare rele.

Cât privește rața, rămânem la aceea albă și ne folosim de rățoi Peking, pentru a mări greutatea corporală a rațelor noastre băștinașe.

Sfătuesc pe agricultorii cari dispun de locuri mari să se ocupe cu creșterea curcilor bronzate, cari sunt foarte căutate în Anglia, cât și de creșterea bibilicelor (pirchițelor) cari sunt bine plătite pe piețele din străinătate pentru carnea lor gustoasă, cu un gust puțin asemănător păsărilor sălbatice.

Boboci (pui) de rață cu clapon (copon) Plymouth folosit ca mamă.

A v i z

Camera de Agricultură, Secția Arad are de vânzare sămânță de miei (mălai mărunți) cu Lei 4.— per kgr. Se poate ridica în zilele de Marți și Vineri între orele de birou. Iarbă sudan nu se dă în anul crt. fiindcă sămânța nu a avut capacitatea necesară de germinație.

Agricultori!

A sosit timpul când poate să apară musca columbacă. Păziți-Vă vitele de goanga aceasta afurisită.

La măsurile de apărare vă folosiți de sfaturile date de Camera Agricolă și Serv. Med. Vet. în anii trecuți prin Buletin, și publicații trimise primăriei.

Turbarea.

de Dr. T. N. Blaga med. veterinar.

În numărul trecut al Buletinului am arătat, care este cauza turbării, cari sunt caile infecției și care este durata incubăției; acum voi arăta semnele turbării pentru fiecare specie, urmând ca în numărul viitor al Buletinului, să arat mijloacele ce avem la dispoziție pentru combaterea acestei boale.

Turbarea, în general apare sub 2 forme: turbarea furioasă și turbarea mută sau paralică.

1. Turbarea la câine

La câine turbarea apare sub ambele forme, unii câini imbolnăvind-se de forma furioasă, iar alții de forma mută.

Turbarea furioasă are trei perioade: prodromic, periodul de excitație, periodul de paralizie. Periodul prodromic se distinge prin schimbarea bruscă (dintr'odată) a caracterului (firei) și a obiceiurilor animalului. Câinele devine trist, neliniștit, tăcut și agitat, își schimbă des locul, îi place să se ascundă în locuri singuratiche și umbrite. Face diferite mișcări forțate și sunt caracteristice mișcările ce face ca pentru a prinde muște și săriturile contra unor dușmani inchipuiți. Nu încearcă însă să muște, răspunde fără voie la chemări, ochii nu mai au expresia obicinuită și sunt din ce în ce mai tulburi; are vocea răgușită, și lătratul începe a fi înlocuit cu un urlet prelungit care se termină printr'un sunet înalt. Periodul acesta este scurt, de 1-2 zile și este urmat de periodul de excitație, care se manifestează prin tendința ce are câinele pentru fugă, atac și mușcătură. În acest period, câinele când nu este legat, fuge nebunește zeci de kilometri, fără o direcție definită, indiferent pentru tot ce îl inconjoară. Când vede câini, alte animale sau oameni, își manifestează agresivitatea, atacând și mușcând. Animalul turbat nu mai poate înghiți, cea-ce mulți înși cred că se datorește unui corp străin în gât, cauza adevărată este, însă un spasm sau o paralizie a (înțepenire) faringeo-esofagee, care împiedică trecerea normală a alimentelor lichide (apoase) ori solide (tari). Câinele turbat nu fuge de apă, el încearcă să bea, dar nu poate înghiți din cauza paraliziei faringelui; câinele turbat refuză de a bea, cu toate că suferă de sete, fiind că își dă seama că nu poate înghiți. Tot din cauza paraliziei faringelui, câinele neputând înghiți saliva, aceasta îi curge din gură sub formă de boale. Câinele apoi slăbește din ce în ce mai mult și dacă nu moare sau nu este omorât, boala trece în periodul paralic, când, câinele începe a umbla legănându-se, slăbește mai mult, vocea e din ce în ce mai răgușită; are ochii infundați și privirea chiorășe, gura o ține deschisă pe jumătate, limba îi atârnă în afară, depe buze curg multe bale. Paralizia atacă apoi picioarele posterioare (din'apoi) întinzându-se în fine peste tot corpul, câinele murind la 4-10 zile dela apariția primelor semne.

Turbarea mută sau paralică se manifestează la început prin tristețe, neliniște, scăderea poftelor de mâncare, mirosirea și lingerea obiectelor inconjurătoare. Apoi încep paraliza în diferite părți ale corpului, de obicei la început, paralizându-se falcile și picioarele posterioare. Animalul în această formă nu este agresiv și nu încearcă să muște, totuși stăpânii animalului trebuie să umezească cu grije cu aceste animale, pentru a nu se expune eventual infectării.

2. Turbarea la pisică.

La pisică turbarea se arată sub forma turbării furioase de la câine. Pisica turbată este foarte agresivă, mușcă și sgârâie, iar mușcăturile ei sunt foarte periculoase, căci de cele mai multe ori pisica sare la fața omului, infectând astfel persoana mușcată într-o regiune foarte apropiată de creier.

3. Turbarea la cal.

La cal turbarea începe cu tristețe, neliniște, sensibilitate generală mărită, pupila mărită și apetit capricios. În scurt timp apare imposibilitatea de a înghiți; apar apoi bătăile și accesele de furie. Acestea sunt provocate atunci când calul este scos dintr-o dată dela întuneric la lumină și mai ales atunci când calul turbat vede câini. În timpul accesului de furie, calul vrea să muște și să lovească cu picioarele. Apare în fine paralizia, care începe la cal de obicei în regiunea în care s'a făcut infecția și se întinde la picioarele posterioare, ca la urmă să se răspândească peste tot corpul. Calul moare paralizat.

4. Turbarea la bovine.

Turbarea la bovine se manifestă sub forma furioasă și mută.

Forma furioasă se manifestează la bovine prin excitație, prin sensibilitatea mărită și în mod special mărită în regiunea șalelor; mănăcărime în regiunea în care s'a făcut infecția, călduri, mugete continue; scrâșniri din dinți, agitația cozii, furie când vede oameni și în mod special câini.

În forma mută bovinele au perioade lungi de liniște cari se alternează cu perioade scurte de iritație. Forma aceasta se manifestează la început cu semne cari par a fi de colică: animalul bolnav se screme, își privește flancurile, bălegează aruncând fecalele la mare distanță. După 2-3 zile apar semnele paralitice: bovinele stau în poziții neregulate, fac diferite mișcări forțate și în fine apare imposibilitatea de a se mișca, animalul bolnav murind în scurt timp.

La oi și capre turbarea se manifestează ca la bovine.

5. Turbarea la porci.

Turbarea la porci se manifestează sub forma furioasă. Paralizia apare cu puțin mai înainte de moarte.

6. Turbarea la păsări.

Paserile turbate sunt foarte excitate, au penele sbârlite, sunt agresive căutând să lovească cu ciocul animalele din jurul lor.

Atențiune, stârpiți cărăbușul (gândacul de Mai).

de Dr. O. Seyman Ing. Agr. Insp.

Trebue să știm că la noi în țară cărăbușul are nevoie de 3 ani pentru desăvârșirea ciclului de viață deci din 3 în trei ani apar în număr mare gândacii de Mai și atunci se zice „An de cărăbuș”. Așa au fost în anii 1929, 1932 și ar fi trebuit să fie în 1935, însă din cauza timpului rece anul trecut ei n-au eșit din pământ. Adese ori se întâmplă că roirea lor principală să fie amânată cu un an, și cum am constatat în multe comune din județ anul prezent avem deja invazie puternică a cărăbușului deci acum este timpul să prevenim și să reducem pe proximii trei ani pagubele cauzate de larvele (viermii albi) prin stârpirea organizată a gândacilor.

Pagubele făcute de viermii și de gândaci sunt foarte mari de cari toți plugarii și viticultorii s'au putut convinge pe pielea lor proprie. Acești dușmani ai agriculturii an de an ne iau din recoltă multe și multe milioane de lei. Aceasta o putem înțelege dacă cunoaștem ca larvele viermii cărăbușului trăesc în pământ pe rădăcinile plantelor 3-4 ani și în acest timp în măsură cum cresc mănâncă și distrug tot mai mult. Gândacul apare în fiecare al patrulea an și contribuie și el la pagube cu toate că aceste sunt mult mai puține decât cele făcute de viermi. Știm că gândacii pe timpul roirii se năpustesc asupra pomilor, tufelor, semănăturilor și viilor și de multe ori le distrug ca lăcustele, nu sboară la depărtări mari decât numai dela un pom la celălalt, cel mult, — când roirea ține mult timp — la câteva sute de metri. Cunoașterea acestei împrejurări este importantă întrucât face posibil combaterea gândacilor într-o regiune mai mică cu reușită deplină.

Stârpirea gândacilor numai atunci va fi încoronată de succes dacă agricultorii o vor face la olaltă și cu concursul autorităților, deoarece trebue să o facem în mod sistematic, organizat după un plan înainte stabilit și executat întocmai ca o bătălie de războiu.

Stârpirea propriu zisă este foarte simplă, gândacii se scutură de pe pomi, se adună în saci și se opăresc prin apă fierbinte. Timpul cel mai potrivit pentru adunarea gândacilor este timpul îndată la răsăritul soarelui până la oarele 7 dimineața când gândacii stau amorțiți pe frunze și nu pot încă bine s'bura. Stârpirea radicală pretinde eforturi, răbdare și instanță, trebue continuată zi pe zi dela începutul sborului lor până la sfârșit circa timp de 3-4 săptămâni și trebue să căutăm după toți gândacii în câmp, vie, grădini pe pomi, tufe, marginea pădurii adevărată în toate locurile unde ei se pot găsi. Stârpirea superficială făcută în pripă și numai pe locurile atacului mare nu dă rezultat bun. căci gândacii rămași depun din nou atâtea ouă, încât după trecerea de trei ani vor apare în număr tot așa de mare, ca și cu ocazia anterioară.

Gândacii strânși și bine ușcați pot fi valorificați ca nutreț pentru păsări de curte sau stratificați cu var ca gunoi pentru legume ori viță de vie. A le întrebuința ca nutreț pentru hrănirea porcilor — cum s'a

procedat în trecut — nu se recomandă căci gândacii au în corpul lor niște viermi cari pot fi periculoși porcilor.

În anul de cărăbuș, singur prin strângerea gândacilor nu putem lupta destul, ci trebue să luăm măsuri de a opri mai bine zis de a regula, de a conduce depunerea ouălor pe anumite locuri unde nimicirea vermicilor se poate face cu cheltuială mai mică și cu rezultatele cele mai bune.

Este interesant de a ști că la gândaci simțul mirosului este foarte dezvoltat și că ei ocolesc anumite pământuri și mirosuri tari, deci folosindu-ne de acest fapt avem posibilitatea de a mărgini depunerea ouălor, dar să nu uităm că mărginirea asta nu se poate face pe terenuri mici de câțiva metri pătrați ci numai pe suprafața de sute de metri, cari vor fi semănați cu culturi preferate de ei și îngrădiți prin șanțuri capcane.

În general aceste metode se impart în trei grupe și anume: 1. metode culturale, 2. mijloace mecanice și 3. preparate chimice.

1. La metode culturale cea mai importantă este întoarcerea miriștilor imediat după secerat (plugul după coasă) și deodată cu aratul, folosirea curcilor și bibilicilor, b.) apoi culturi de momeală ca de pildă 10. kgr. de muștar și 18. kgr. de ovăs la 1. jugh. cad. și lăsând fâșii înguste de 4. metri lățime, unde femeile vor depune ouale. c.) Cultură de mac îngrășat cu gunoi putrezit căci viermii preferă terenuri bogate în humus.

2. La mijloace mecanice putem aminti așezarea crenșurilor sau unui strat de pae de 10. cm. grosime pe terenurile cari trebuesc ferite de atac și facerea șanțurilor cu pereți dreپți pentru a prinde gândacii și a opri mișcarea lor.

3. A treia grupă de metode din punct de vedere practic pentru noi n-au decât importanță locală fiind prea costisitoare. În pepiniere de pomi în grădini cu culturi speciale dau rezultate bune următoarele preparate a.) var nestins în mod fin măcinat se recomandă 4. kgr. la 10. m. pătrați, a doua oră deja 2. kgr. pentru 10. m. pătrați sunt destule, efectul depinde de mersul timpului, însă este bun numai pe timp uscat. Asemenea se recomandă b.) Imprăștiere de 30 deka naftalină crudă pe 10. m. pătrați sau c.) așezarea de carbolieneum în vase deschise sau zdrențe pline de acid carbol de 5% la depărtări de 6-10. metri.

Întrebuințarea cartușelor umplute cu gaze otrăvitoare fiind prea periculoase și scumpe nu pot fi recomandate.

Adunarea gândacilor și metodele culturale făcute cu băgare de seamă deodată cu toți plugarii sub conducerea autorităților vor da cele mai bune rezultate. Spesele se vor suporta 1/3 parte de proprietarii interesați și a treia parte prin impozit benevol, și a trei parte de comuna respectivă.

Piatră vânăță (Sulfat de cupru) pentru viticultori.

Ca în toți anii Camera noastră de Agricultură a luat încă din iarnă legătură cu autoritățile chemate și firmele comerciale cari livrează piatră vânăță. Scopul ne-a fost ca să asigurăm și în anul acesta podgoriei noastre și viticultorilor cu preț redus cantitatea necesară de sulfat. Deși am depus toată stăruința posibilă ne-a fost cu neputință să primim măcar strictul necesar, pentru prima stopire, din cantitatea pusă de fabrici cu preț redus la dispoziția Uniunii Generale a Sindicatelor Viticole.

Ca să putem fi și mai clari în comunicatul nostru, publicăm mai jos răspunsul primit dela Uniunea Generală a Sindicatelor Viticole București:

No. 505/936.

Onor.

Camera de Agricultură

Arad.

Răspunzând adresei Dvs. No. 630/936., vă rugăm, a scuza întârzierea acestui răspuns, deoarece am căutat, ca din noua cantitate de sulfat de cupru ce ne-a pus la dispoziție fabricile din țară, să putem satisface și instituția dvs. cu o cantitate oarecare.

Regretăm însă că din cauza cantității mici ce am primit și care nu indestulează nici syndicatele noastre viticole, nu putem să vă livrăm nici o cantitate deși am fi fost foarte mulțumiți să vă putem satisface.

Pentru podgorenii din regiunea dvs. am repartizat o cantitate, sindicatului viticol Arad, cu care eventual ați putea conlucra.

Cu toată stima:

Președinte:
ss. indicifrabil.

Director:
ss. indicifrabil.

Astfel deși am avut planul nostru bine definit în ceiace privește acțiunea cu distribuirea sulfatului, trebuie să renunțăm la el, pânăce repartizarea necesităților de piatră pe regiuni, să face la influența cartelului fabricilor.

Distribuirea o face în anul acesta Sindicatului viticol județean prin propriile ei, organe.

La fel nu vom distribui anul acesta nici rafie.

Rugăm deci viticultorii să se aprovizioneze de unde vor crede cu sulfat și rafie, pentru trebuințele anului curent.

Diracțiunea.

PAGINA APICOLA

Stupul recomandat de Camera de Agricultură din Arad.

de Valer Felnean apicultor.

În numărul trecut al Buletinului am descris în linii generale diferitele sisteme de stupi și am făgăduit că voi continua, descriind stupul recomandat de Camera noastră de Agricultură. Spre a încunjura discuții fără folos obștesc înainte declar că rama, cu lumina internă de 30-30 cm. nu este o născocire a Camerei, deși o aflăm de foarte bună ci, este măsura renumitului profesor Sagot, măsura care ține seamă de modul de viață a albinelor și de puterea de a depune ouă a mătcilor. În cea ce privește chipul de construire a însuși stupului, este o combinațiune bună a Camerei, pentru că după cum să va vedea din descrierea ce urmează, întrunește toate avantajele stupilor cunoscuți în regiunea noastră.

Rama este făcută din laturile late de 25 mm. și groase de 8 cm. Leațul deasupra, care susține rama este de 35.5 cm., cel de jos de 32 cm. Toate aceste (4) laturi să incheie astfel ca să ne dea o ramă cu lumina internă de 30-30 având sus o ieșitură de fiecare latură de cca 2. cm pe care să razină rama, iar la leațul de jos câte una de 2 mm. în care să bate un cui, ori în formă de U ori un cui de talpă de bocanci care are rostul să țină rama jos la o depărtare de 8-10 mm. de perețele stupului lăsând astfel loc slobod pentru albine și, ferind rama de cel mai mare năcaz al stupilor căr-

mult pe deasupra adică de lipitul cu propolis a ramei de perețele stupului. În leațul deasupra să bate un cui sau o copcie astfel ca leațul cu cuiul împreună să aibă o lățime de 36 mm. (25+11=mm.). Pentru a împede ca lipitul urechei (ieșituri) ramei am văzut la Iași ca sub ureche s'a bătut un cui subțire astfel ca rama să razimă pe cui și fiind fier pe fier, lunecă și să desprinde ușor.

Aceasta este rama recomandată de Cameră ea să poate întrebuința atât la stupul orizontal cât și la stupul vertical.

Stupul orizontal. Acest stup este construit astfel că are 12 rame pentru cui și câte 6-6 rame de fiecare latură a cuiului pentru magazii miere și este făcut din scânduri de 25 cm. grosime. Stupul are lumina (partea din lăuntru) de 89 cm. în lungime, 35.5 cm. lățime și 35 cm. sau 37 cm. înălțime. Ca stupul să nu sufere de frig, pereții să fac dubli adică peste scândura de 2.5 cm. să mai prinde o scândură de 2.5 cm. Pereții din față și dos adică cei lungi, necondiționat trebuiesc dublați, cei dela capete pot fi simpli, că și așa iarna locul magaziei să umple cu paie fân, hârtie. Dublarea să poate face, înțeleg la omul sărac, și cu paie de săcară, sovar (papună) strânse cu sarmă de stup sau chiar și

cu lipitură de pământ, dar nu e așa de frumos și și viermi și gongile (gândaci) se incuibează ușor. Dacă o facem cu pereți dubli atunci păretele din lăuntru e de 35 cm. iar cel din afară 37 cm. dacă e simplu atunci de 37 cm. In cazul I atunci pe păretele din față și dos facem un falț de 2 cm. (în scândura de 35 cm.) pe partea din lăuntru al păretelui, iar cu 2 mm mai sus, prindem cu cuie un fier subțire de cerc de vas, astfel ca fierul să fie băgat în părete adecă dacă tragem cu mâna să nu simțim trecerea dela lemn la fier. Pe acest fier, se vor răzâma urechile ramei. Scândurelele de 1 cm. grosime cari se pun peste rame să taie atât de lungi (36 cm.) încât să acopere toată partea din lăuntru. Păretele dublu să ridică de toate laturile cu 2 cm. peste cel din lăuntru. Acest loc iarna trebuie umlut ca să țină cald. In cazul al II facem 2 falțuri unul de 4 cm. și unul de 2 cm.; la primul să prinde fierul, iar pe al doilea să razimă scândurelele de deasupra. Peste el să face un acoperiș care are o cădere de cel puțin 8 cm. la metru. Am zis la început că stupul are 24 rame late de 36 mm. deci $24 \times 36 = 864$ cm. ne mai rămâne 26 cm. acest loc să umple cu 2 scânduri de de câte 1 cm. grosime, 33.5 cm. lată și, 33 cm naltă, care se numește diafragmă. Cu scândurile-diafragmele acestea mărim sau micșorăm cuibul după trebuință, in locul lor, după ce s'a umplut cuibul și așezăm stupul ca să ne aducă miere punem gratia (rosteiul) Hanneman între cuib și magazii.

Când am terminat pereții prindem fundul tot din scândură de 2⁵ cm. grosime de 107 cm. lung. și 55⁵ cm. lat, la pereții dubli.

Până aici stupul nu să deosebește cu nimic de ori care stup orizontal. Acum voi descrie îmbunătățirile introduse pe baza experiențelor făcute cu diferitele sisteme din regiunea noastră.

Urdinișul este așezat in mijloc la 4 cm. dela partea de sus a ramei și are 2/22 cm. prin așezarea sus a urdinișului să ușurează aerisirea așa că vara nu avem acel sir nesfârșit de albine, cari bat din aripi să primească aerul. Naintea lui pe un leaț este prinsă cu 2 țâțâni mici scândura de zbor de 10/22 cm. Iarna când viscolește ridicăm scândura și zăpada nu pătrunde in stup dar nici razele soarelui să înșele albinele nainte de timp.

Una din observațiunile aduse de stuparii noștri contra stupilor cărmuiți, pe deasupra este că la fiecare inspectie fie cât de sumară să conturbă stupul și să face aceasta cu anevoie. Spre a delătura aceasta in păretele din dos la depărtate de 8-10 cm. dela falțul pe care să razimă urechea ramei, să face o tăietură de 6 cm. lată 89 lungă care astupă cu sticlă din lăuntru iar din afară cu o scândură potrivită in tăietură și fixată cu 2 raibere. Prin sticla aceasta oricând, foarte repede și fără să conturbăm familia ne putem da seama de starea, inaintarea sau nu, a stupului și zilnic putem face inspectia.

Greutatea de a curăța des fundul stupului, deci a fieri stupul de viermi încă e delaturată, astfel ca tot in peretele din dos la partea din jos, exact de asupra fundului, se face o deschizătură de 2.5 cm. prin care cu un răzuș lung scoatem săptămânal toate resturile căzute pe fund. Deschizătura aceasta încă e astupată bine cu un leaț potrivit, pe care s'a prins o scândură mai lată și e fixată tot cu 2 raibere ca la sticlă.

Prin deschizătura aceasta curățim fără să conturbăm albinele și fără să avem lipsă de ajutor.

Prin inbunătățire acestea in construcția stupului s'a ajuns la acest rezultat că stupul recomandat de Camera noastră intrunește toate avantajele stupilor cunoscuți până acum in regiunea noastră, fără nici una din defectele lor.

Oferte.

La moșia lui Purgly Șofronia se află de vânzare 5 vișele Simenthal și 18 veri Mangalița.

Cei interesați să se adreseze direct

La Dna Ghizela Fogarassy Neszly, Traunau se află de vânzare 2 veri rasa York mare de 7¹/₂ luni cu certificat de reproducție. — Cei interesați a se adresa direct.

La Dl Francisc Zipfel Zădârlac se află de vânzare 2 vieri de rasa Iork cu certificat de autorizajie de 7 luni.

Cei interesați să se adreseze direct.

Dl Dr. Ioan Drincu avocat Arad, are de vânzare doi tauri Simenthal cu certificat.

Cei interesați să se adreseze direct.

Agricultori,

Anunțați imediat Camera de Agricultură Secția Arad, dacă observați că plantele agricole din culturile ce aveți la câmp sau deal sunt atacate de insecte sau boli; pentruca să puteți primi la timp sfaturi în privința combaterii.